

Informacje o preferencyjnym zakupie węgla przez gospodarstwa domowe.

Burmistrz Miasta Piastowa podjął decyzję, iż Miasto Piastów samodzielnie będzie prowadzić dystrybucję węgla – dla mieszkańców Piastowa – po preferencyjnych cenach. Choć Ustawa o zakupie preferencyjnym węgla przez gospodarstwa domowe jest w tej chwili procedowana w parlamencie, rozpoczęliśmy już przygotowania do realizacji tego zadania.

W Piastowie przedmiotową, bezpośrednią dystrybucją węgla zajmie się spółka miejska: Piastowskie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. Skład węgla przeznaczony do preferencyjnej sprzedaży zlokalizowany zostanie na Targowisku Miejskim. Przewidywany termin rozpoczęcia sprzedaży węgla: początek grudnia br.

Więcej informacji – w tym wzór zgłoszenia zapotrzebowania na węgiel – w przyszłym tygodniu (po przyjęciu przedmiotowej ustawy przez parlament).

Artur Szłapa

Sekretarz Miasta Piastowa

Poniżej zamieszczamy zestaw materiałów informacyjnych na temat procesu dystrybucji węgla przez samorządy, przygotowany przez Ministerstwo Aktywów Państwowych.

Pytania i odpowiedzi do ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe

- 1. Kiedy gmina powinna zamieścić w swoim Biuletynie Informacji Publicznej informację, że zamierza kupić węgiel z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych po 1500 zł brutto za tonę (w okresie do 31 stycznia 2022 r.)?**

W terminie 3 dni roboczych od dnia wejścia w życie ustawy (art. 33 ust. 1). Wtedy też podmiot, który wprowadza do obrotu węgiel może zawrzeć z gminą umowę po cenie nie wyższej niż 1500 zł brutto za tonę węgla, z terminem płatności 60 dni od dnia wydania węgla. Gmina następnie sprzedaje ten węgiel gospodarstwom domowym po cenie nie wyższej niż 2000 zł brutto za tonę.

Informacje dla okresu od 1 stycznia 2023 r. powinny zostać zamieszczone ponownie do 7 stycznia 2023 r. (art. 33 ust. 9).

2. Co to są podmioty wprowadzające do obrotu?

To przedsiębiorcy wykonujący działalność w zakresie wprowadzania do obrotu paliwa stałego. Będą wymienieni w wykazie w rozporządzeniu Ministra Aktywów Państwowych (art. 3 ust. 12).

3. Czy gmina musi prowadzić dystrybucję samodzielnie?

Nie, nie musi.

Gmina będzie mogła prowadzić dystrybucję:

- 1) w ramach umowy z inną gminą,
- 2) za pośrednictwem jednostki organizacyjnej gminy,
- 3) za pośrednictwem spółek komunalnych,
- 4) w ramach umowy z innym podmiotem (np. składem węglowym) lub kilkoma podmiotami.

4. Kto będzie uprawniony do zakupu po preferencyjnej cenie i ile będzie można sprzedać tej osobie węgla w tej cenie?

Kupić węgiel po preferencyjnej cenie będzie mogła osoba fizyczna z gospodarstwa domowego, która jest uprawniona do dodatku węglowego. W ramach zakupu preferencyjnego członek gospodarstwa domowego będzie mógł kupić węgiel w dwóch partiach:

- 1) do końca 2022 r.,
- 2) od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r.

Ilości możliwe do zakupu w tych okresach określi rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych. Obecny projekt zakłada dwie transze po 1,5 tony.

Ustawa daje także radom gminnym możliwość określenia kryteriów pierwszeństwa do zakupu preferencyjnego, żeby rodziny najbardziej potrzebujące mogły go kupić w pierwszej kolejności.

5. Czy prawo do zakupu preferencyjnego będzie przysługiwało także tym, którzy nabyli wcześniej węgiel po przystępnej cenie (np. w sklepie PGG)?

Nie, nie będzie przysługiwało.

Wniosek o zakup preferencyjny będzie zawierał oświadczenie, że ani wnioskodawca, ani żaden członek jego gospodarstwa domowego nie kupili paliwa stałego na sezon grzewczy 2022–2023 po cenie niższej niż 2000 zł brutto za tonę w ilości, co najmniej takiej jak określona w rozporządzeniu.

Jeśli wniosek będzie dotyczyć zakupu do końca 2022 r., oświadczenie będzie dotyczyć ilości wskazanej w rozporządzeniu dla okresu do końca tego roku. Gdy wniosek będzie dotyczył zakupu od 1 stycznia 2023 r., to w oświadczeniu wskazywana będzie ilość węgla przewidziana na cały sezon grzewczy.

6. Co jeśli gmina nie umieści w Biuletynie Informacji Publicznej informacji o zamiarze dokonania zakupu węgla?

W tej sytuacji gminy sąsiednie mogą zgłosić się do zakupu. Zrobią to również przez ogłoszenie w swoim Biuletynie Informacji Publicznej. Będą wtedy obowiązywać te same zasady zakupu węgla co w gminach macierzystych, czyli cena 2000 zł i termin płatności nie krótszy niż 60 dni.

Również prywatni pośrednicy węglowi (lub ich grupa działająca w porozumieniu) mogą zgłosić się poprzez wniosek złożony do gminy. Wówczas cena końcowa może wynieść do 2200 zł, ale nie stosuje się wydłużonego terminu płatności. Aby uznać, że pośrednik obsłuży mieszkańców gminy, konieczne jest zawarcie przez niego umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu. Dopiero po zawarciu tej umowy podmiot wprowadzający do obrotu informuje o tym gminę, a ta umieszcza informacje w tym zakresie na swoim BIP.

Gdy ogłoszenie gminy sąsiedniej i wniosek pośrednika zostaną opublikowane lub złożone tego samego dnia, pierwszeństwo ma gmina sąsiednia.

7. W jaki sposób ma być weryfikowane prawo do zakupu paliwa stałego w preferencyjnej cenie przez gminy sąsiednie lub prywatnych pośredników węglowych?

Gminy sąsiednie i pośrednicy będą prowadzili sprzedaż na podstawie oryginałów zaświadczeń (wydanych przez wójta), które mieszkańcy danej gminy im przedłożą. Pośrednicy, którzy dokonywaliby sprzedaży na preferencyjnych warunkach, nie pobierając zaświadczeń, będą zobowiązani do zapłacenia kary (5000 zł za każdą sprzedaż bez pobrania zaświadczenia).

8. Czy podmiot wprowadzający węgiel do obrotu może zapewnić jego transport do gminy?

Przepisy ustawy nie wykluczają takiej możliwości, jednak wybór sposobu transportu i opłacenie jego kosztu leży po stronie gmin. Do ceny maksymalnej 1500 zł brutto nie wlicza się kosztów transportu paliwa stałego z miejsca składowania przez podmiot wprowadzający do obrotu do miejsca jego składowania przez gminę. Warunki tego transportu powinny zostać określone w umowie między gminą a podmiotem wprowadzającym do obrotu (przy czym cena transportu powinna mieć charakter rynkowy).

9. Jak daleko trzeba będzie jechać po odbiór węgla?

Ministerstwo Aktywów Państwowych dokłada starań, by była to jak najmniejsza odległość.

Sieć składów dystrybucyjnych podmiotów wprowadzających do obrotu jest zlokalizowana w całej Polsce. Dlatego nie powinno być konieczności odbioru węgla z oddalonych regionów kraju.

10. Kto zagwarantuje jakość węgla? Co ma zrobić gmina, jeśli na przykład będą problemy ze spalaniem lub awarie pieców.

Węgiel jest dobrej jakości. Ten z importu pochodzi od sprawdzonych dostawców, ma odpowiednie certyfikaty, a jego jakość jest weryfikowana zarówno w kraju pochodzenia, jak i przy odbiorze w kraju. Nie ma więc możliwości, by były problemy z jego spalaniem. Do umowy między gminą a podmiotem wprowadzającym do obrotu dołącza się kopię najbardziej aktualnego certyfikatu jakości potwierdzającego parametry jakościowe paliwa stałego. Ewentualne reklamacje gmina może kierować do podmiotu wprowadzającego. Natomiast do gminy trafiać mogą ewentualne reklamacje gospodarstw domowych.

11. Ile pośredniczących podmiotów węglowych może być na terenie gminy?

Może być to jeden lub kilka takich podmiotów (muszą one jednak działać w porozumieniu i współpracować ze sobą). Podmiot wprowadzający do obrotu, który zawarł umowę z innym podmiotem lub podmiotami, powinien poinformować gminę pisemnie o ich firmach i siedzibach. Dodatkowo gmina informuje o tym w Biuletynie Informacji Publicznej.

12. Co zrobić w przypadku braku odpowiedniego wyposażenia placu?

Ustawa daje w takiej sytuacji kilka możliwości.

Po pierwsze, różnica między określoną w umowie z podmiotem wprowadzającym do obrotu ceną zakupu paliwa stałego przez gminę (1500 zł brutto za tonę) a ceną sprzedaży tego paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego (2000 zł brutto za tonę) jest dochodem gminy. Dochód ten może zostać przeznaczony na nabycie odpowiednich urządzeń lub wynajem placu.

Po drugie, gminy mogą dokonywać wspólnego zakupu paliwa stałego w ramach umowy zawartej między gminami. W umowie tej należy określić, na terenie której gminy paliwo stałe będzie składowane lub wydawane oraz podział zadań między organami gmin będących stroną tej umowy. W związku z powyższym ewentualne braki sprzętowe mogą być eliminowane w ramach wzajemnej współpracy między gminami.

Po trzecie, gminy mogą prowadzić sprzedaż w ramach umowy z innym podmiotem, którym może być np. prywatny przedsiębiorca prowadzący skład węglowy i posiadający przedmiotową infrastrukturę.

13. W jaki sposób ma przebiegać rozliczenie sprzedaży na gruncie podatku akcyzowego oraz VAT?

Gminy (oraz podmioty, przy pomocy których gmina będzie prowadziła sprzedaż węgla) są wyłączone ze stosowania przepisów akcyzowych. Gmina lub upoważnione przez nią podmioty w związku ze sprzedażą węgla nie będą musiały:

- uzyskiwać od nabywców węgla (finalnych nabywców węglowych będących gospodarstwami domowymi) oświadczeń o przeznaczeniu węgla na cele uprawniające do zwolnienia,
- nie będą musiały weryfikować danych nabywców węgla będących osobami fizycznymi, aby zastosować zwolnienie od akcyzy (osoby fizyczne nie muszą okazywać dokumentów w celu potwierdzenia tożsamości),
- składać deklaracji akcyzowych (za miesięczny lub kwartalny okres rozliczeniowy) z tytułu dokonanej sprzedaży węgla gospodarstwom domowym,
- prowadzić ewidencji wyrobów węglowych dla potrzeb podatku akcyzowego z tytułu sprzedaży węgla gospodarstwom domowym,
- rejestrować się dla potrzeb podatku akcyzowego jako pośredniczące podmioty węglowe (gmina będzie uważana za finalnego nabywcę węglowego, który na podstawie art. 163e ustawy o podatku akcyzowym będzie dokonywał zwolnionej od akcyzy sprzedaży na rzecz gospodarstwa domowego).

W zakresie ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług obowiązują zasady ogólne, przy czym Minister Finansów prowadzi prace nad rozporządzeniem, które zwolni gminy z obowiązku ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących

sprzedaży węgla kamiennego dokonywanej przez gminę w ramach zakupu preferencyjnego. Zakłada się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 1 lipca 2022 r.

14. Jak sprzedaż węgla będzie wpływać na tzw. prewspółczynnik VAT?

Zastosowanie przepisów o prewspółczynniku poprzedza stosowanie regulacji przewidujących dokonywanie bezpośredniej alokacji podatku naliczonego. Zatem w przypadku gdy zasadniczo jest możliwe przyporządkowywanie zakupu (węgla) do sprzedaży na rzecz innych podmiotów, tj. istnieje możliwość bezpośredniej alokacji nabycia konkretnego towaru do realizacji czynności opodatkowanych VAT, przepisy dotyczące tzw. prewspółczynnika nie będą miały zastosowania. Jednocześnie, skoro istnieje związek nabycia towaru z wykonywaniem czynności opodatkowanych zastosowanie ma podstawowa zasada odliczenia VAT.

Jednocześnie jeżeli podatnik nie będzie mógł dokonać alokacji bezpośredniej a zakup posłuży poza działalnością opodatkowaną również czynnościom pozostającym poza VAT odliczenie będzie dokonywane według ustalonego prewspółczynnika proporcji.

Z drugiej strony sprzedaż węgla przez gminy na rzecz mieszkańców w ciągu roku wpłynie na wzrost kwot uzyskiwanych przez gminę z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (opodatkowanej). Poziom sprzedaż opodatkowanej w gminach, w szczególności powinien przełożyć się na wzrost stosowanego przez gminy prewspółczynnika. Zwiększenie sprzedaży opodatkowanej VAT będzie oznaczało zatem wzrost kwot VAT, które będą mogły podlegać odliczeniu przy zastosowaniu prewspółczynnika proporcji.

W przypadku, gdy gmina ma ustalony prewspółczynnik dla odliczeń podatku naliczonego i w związku z wykonywaniem ww. czynności opodatkowanych prewspółczynnik ten okaże się niereprezentatywny może wystąpić do naczelnika urzędu skarbowego o ustalenie nowego prewspółczynnika według prognozy w oparciu o dostępne dane.

15. Jakie frakcje będzie można zamówić do gminy? Czy będzie możliwość zamówienia frakcji "ekogroszek"?

Frakcja ekogroszek zalicza się do sortymentu groszek. Szczegółowy zakres parametrów jakościowych w obrębie dostępnych sortymentów będzie zależał od oferty podmiotów wprowadzających do obrotu.

16. W przypadku współpracy gminy ze składem opału, jakie wymogi musi on spełniać?

Takie jak dotąd.

Ustawa nie przewiduje żadnych szczegółowych przepisów w tym zakresie. W związku z powyższym ww. wymogi wynikają z już obowiązujących przepisów.

17. Czy będzie wprowadzony ujednolicony wzór wniosku o zakup węgla, jaki mieszkańcy mieli by składać do gmin?

Nie. Ustawa nie określa wzoru wniosku o zakup węgla.

18. Projekt ustawy nie precyzuje w jaki sposób gmina ma dokonać wstępnego ustalenia zapotrzebowania, czy musi być to udokumentowane np. w formie ankiety, czy wystarczy wywiad wśród mieszkańców?

To zależy od gminy. Chodzi o uzyskanie miarodajnej informacji.

Sposób realizacji wstępnego ustalenia zapotrzebowania nie jest określony ustawą i wybór w tym zakresie należy do danej gminy. Istotne jest jednak, aby ustalone zapotrzebowanie było jak najbardziej zbliżone do rzeczywistego. Nie wydaje się właściwe przyjęcie założenia, że wszystkie gospodarstwa domowe uprawnione do dodatku węglowego będą zainteresowane zakupem preferencyjnym maksymalnej przypadającej im ilości węgla.

19. Na składzie węgla w danej miejscowości jest zapas surowca energetycznego, który mógłby być już sprzedawany na zasadach ustalonych w ustawie? Czy węgiel ten może zostać sprzedany w ramach ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe?

Tak, w sytuacji gdy węgiel został zakupiony od podmiotu wprowadzającego do obrotu, będzie on mógł zostać sprzedany na podstawie przepisów ustawy.

20. W gminie kilka podmiotów wyraża chęć przystąpienia do sprzedaży węgla. Który z nich ma pierwszeństwo? Czy sprzedaż może prowadzić każdy z nich równocześnie?

W gminie co do zasady może być jeden taki podmiot – jeśli ma ich być kilka, muszą działać w porozumieniu.

Pierwszeństwo ma ten podmiot, który dokonał pierwszy zgłoszenia (art. 33 ust. 5 ustawy). Sprzedaż może prowadzić wyłącznie jeden inny podmiot lub grupa podmiotów współpracujących ze sobą (art. 4 ust. 3 pkt 2 projektu). Warunkiem jej prowadzenia jest zawarcie z takim podmiotem lub grupą podmiotów umowy przez podmiot wprowadzający do obrotu. W przypadku gdy z pierwszym wg kolejności zgłoszenia podmiotem nie zostanie zawarta umowa (np. z uwagi na wątpliwości w zakresie jego wiarygodności), do ustaleń w zakresie zawarcia umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu może przystąpić kolejny podmiot.

21. Czy wzór umowy pomiędzy gminą a podmiotem wprowadzającym będzie proponował ten podmiot, czy gmina musi opracować własny?

Gmina nie musi opracowywać własnego wzoru.

Podmioty wprowadzające do obrotu przygotowują wzór umowy z gminą.

22. Co się stanie gdy Gmina zostanie z nadmiarem zakupionego węgla? Czy będzie możliwość wykorzystania jego np. w szkołach, jednostkach gminnych. Czy będzie możliwość sfinansowania nadmiaru, czy gmina będzie musiała dopłacić?

MAP czyni starania, by była taka możliwość.

Tego rodzaju sytuacja nie została uregulowana w ustawie, w związku z tym będzie regulowana przez postanowienia umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu.

23. Co to znaczy, że węgiel odparowuje i zmniejsza przy tym swoją objętość? Składy węgla wskazują, że jest to zjawisko powszechne i należy brać to pod uwagę ubytek ok. 3%. Jak to rozliczyć?

Tak, występuje takie zjawisko – to naturalne.

W czasie realizacji transportu i składowania węgla występują naturalne ubytki. Wielkość 3% dotyczy najbardziej niekorzystnych warunków przy transporcie takich jak: sortyment (im mniejsze ziarna tym większe ubytki masy), odległość transportu, środki zabezpieczające przed wywiewaniem). Koszt ubytków może zostać pokryty dzięki różnicy cenowej między zakupem a sprzedażą węgla.

24. Czy cena każdego rodzaju węgla będzie taka sama? Co z miałem, który jest o wiele tańszy, jaka będzie jego cena?

Cenę maksymalną paliwa stałego określa ustawa. Dostępność i ceny poszczególnych sortymentów należą do decyzji podmiotów wprowadzających paliwo stałe do obrotu, przy czym zakłada się, że do sprzedaży w ramach zakupu preferencyjnego będą kierowane przede wszystkim sortymenty inne niż miał.

25. Czy groszek/orzech nadają się do pieców retortowych?

To zależy od konkretnego modelu pieca.

Dokumentacja techniczna ruchowa kotła określa rodzaj paliwa przeznaczonego do danego kotła. Trzeba pamiętać, że frakcja ekogroszek zalicza się do sortymentu groszek.

26. Czy innym podmiotem, o którym mowa w ustawie, może być skład węgla, który prowadzi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej? Kto kupuje w takim przypadku węgiel od podmiotu wprowadzającego – gmina czy inny podmiot i kto jest zobowiązany do sprzedaży? Czy w takim przypadku gmina może scedować sprzedaż węgla na inny podmiot, z którym zawarła umowę i czy sprzedaż ta stanowi wtedy dochód tego podmiotu? Czy cena wówczas wynosi maksymalnie 2000 zł czy 2200 zł brutto.

Tak, istnieje taka możliwość.

Podmioty prywatne mogą być zaangażowane w proces sprzedaży węgla w dwóch różnych trybach.

Po pierwsze, zgodnie z art. 5 ust. 5 pkt 4 ustawy, gmina może prowadzić sprzedaż m.in. w ramach umowy z innym podmiotem, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W takim przypadku sprzedaż węgla następuje po cenie nie wyższej niż 2000 zł brutto/tonę, zaś stroną umów z podmiotami wprowadzającymi do obrotu oraz mieszkańcami pozostaje gmina (podmiot prywatny jest podwykonawcą działającym w imieniu gminy).

Druga możliwość dotyczy sytuacji, gdy gmina nie ogłosi na BIP informacji o zakupie paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych. Wówczas chęć przystąpienia do takiego zakupu może zgłosić inny podmiot lub współpracujące ze sobą inne podmioty. Wówczas cena maksymalna wyniesie 2200 zł brutto/tonę, nie stosuje się wydłużonego do 60 dni terminu zapłaty na rzecz podmiotu wprowadzającego do obrotu, a stroną umów jest inny podmiot działający na własny rachunek, a nie gmina.

27. Ustawa wskazuje, że gdy gospodarstwo domowe nie wystąpiło wcześniej o wypłatę dodatku węglowego, jest w nim mowa, że wówczas należy dokonać weryfikacji wniosku o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków. W CEEB zaznacza się źródła zainstalowane i eksploatowane, a nie zaznacza się jakie jest główne źródło ogrzewania. Czy wobec tego, jeżeli w CEEB mieszkaniec ma zaznaczone dwa eksploatowane źródła ogrzewania to powinien we wniosku o preferencyjny zakup węgla zaznaczyć, które z dwóch źródeł ogrzewania jest główne?

Weryfikacja powinna dotyczyć kryteriów, które byłyby badane przy ustalaniu uprawnienia do dodatku węglowego, gdyż zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Gospodarstwo jest więc obowiązane wskazać, które źródło ogrzewania jest źródłem głównym.

28. Czy podmiot wprowadzający do obrotu może być jednocześnie innym podmiotem? Chodzi o sytuację, gdy ten podmiot wprowadzający do obrotu, który będzie sprzedawał gminie, która zdecyduje się na udział w sprzedaży preferencyjnej, będzie w innej gminie, która nie przystąpiła do sprzedaży preferencyjnej, sprzedawał bezpośrednio gospodarstwu domowemu?

Tak, art. 4 ust. 6 wprost dopuszcza taką możliwość.

29. Jaka dokładnie cena brutto będzie dla mieszkańców?

Cena nie może wynosić więcej niż:

- 1) 2000 zł brutto/tonę w przypadku sprzedaży przez gminę lub gminę sąsiednią (art. 5 ust. 2 ustawy),
- 2) 2200 zł brutto/tonę w przypadku innego podmiotu (art. 4 ust. 8 ustawy).

Podmioty te mogą jednak sprzedawać węgiel taniej (przepisy określają jedynie cenę maksymalną).

30. Czy podstawą zakupu węgla jest pozytywna decyzja w zakresie dodatku węglowego?

Tak, taka jest zasada generalna.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Jednak w przypadku w którym osoba nie złożyła do tej pory takiego wniosku, wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w centralnej ewidencji emisyjności budynków (art. 8 ust. 2 ustawy).

31. Czy inny podmiot z którym gmina może zawrzeć umowę, zgodnie z art. 5 ust. 5 pkt 4 ustawy, na potrzeby realizacji tego zadania może mieć skład opału na terenie innej gminy niż właściwa gmina?

Tak, ale kluczem jest dostępność dla mieszkańców.

Przepisy ustawy nie regulują tego zagadnienia. Zakłada się, że gminy będą kierować się przy wyborze miejsca, w którym prowadzona będzie sprzedaż m.in. łatwością dotarcia do niego mieszkańców, w tym odległością. Jeśli skład, z którego prowadzona będzie sprzedaż, będzie położony nieopodal (np. w sąsiedniej gminie), to nie ma przeciwwskazań do takiego rozwiązania.

32. Czy gmina lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust 5 ustawy, zainteresowany sprzedażą węgla w ramach systemu dystrybucji określonego projektem, musi czekać do wejścia w życie ustawy, czy są inne rozwiązania służące przyspieszeniu tej procedury w celu jak najszybszego zabezpieczenia potrzeb mieszkańców?

Taka możliwość istnieje już teraz.

Art. 30 ustawy wskazuje, że do umów oraz innych czynności prawnych i faktycznych podjętych przez podmiot wprowadzający do obrotu, gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego przez gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, gospodarstwom domowym od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy, przepisy ustawy stosuje się odpowiednio; zaś umowy i inne czynności prawne oraz faktyczne dokonane przez gminę lub podmiot, o którym mowa w art. 5 ust. 5, w celu realizacji sprzedaży paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych

od dnia 1 lipca 2022 r. do dnia wejścia w życie ustawy uznaje się za dokonane zgodnie z przepisami ustawy.

W związku z powyższym ww. podmioty mogą już w tym momencie prowadzić sprzedaż na warunkach określonych w ustawie.

33. Czy gospodarstwa domowe które złożyły deklarację CEEB lub jej korektę po 11 sierpnia 2022 roku uprawnione są do zakupu paliwa stałego na preferencyjnych warunkach?

Uprawnienie do zakupu paliwa stałego na preferencyjnych warunkach jest pochodną istnienia uprawnienia do dodatku węglowego. Do dodatku węglowego jest uprawnione wyłącznie gospodarstwo domowe, które złożyło deklarację do CEEB do 11 sierpnia 2022 r.

34. Kotły na paliwo stałe typ „ekogroszek” dostosowane są do paliwa o frakcji 5-25 mm, natomiast w sprawozdaniu „Dystrybucja węgla” określona frakcja dla groszku to 8-30mm. Czy będzie możliwy zakup węgla o frakcji 8-25 mm?

Podmioty wprowadzające do obrotu będą mieć w ofercie frakcję 5-25mm.

35. Jeśli inny podmiot (prywatny przedsiębiorca) będzie sprzedawał węgiel po cenie 2200 zł brutto, to czy do tej ceny może doliczyć transport do domu klienta?

Transport tak, ale żadnych innych dodatkowych kosztów.

Zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy, do ceny 2 200 zł brutto/tonę, inny podmiot, który sprzedaje paliwo stałe na rzecz osób fizycznych w gospodarstwach domowych nie może doliczać żadnych dodatkowych kosztów i opłat obciążających osobę fizyczną w gospodarstwie domowym nabywającą to paliwo stałe, z wyłączeniem kosztów transportu paliwa stałego z miejsca jego składowania przez ten inny podmiot do gospodarstwa domowego w przypadku, gdy osoba fizyczna w gospodarstwie domowym skorzysta z usługi transportu oferowanej przez ten inny podmiot, przy czym skorzystanie z tej usługi nie może warunkować sprzedaży tego paliwa stałego i jego wydania przez inny podmiot.

36. Czy gmina powinna wydawać zaświadczenia wyłącznie osobom, którym przysługuje uprawnienie do zakupu preferencyjnego?

Tak, przy czym procedura związana z wydawaniem zaświadczeń dotyczy jedynie sytuacji, gdy gmina nie ogłosi na BIP informacji o zakupie paliwa stałego z przeznaczeniem dla gospodarstw domowych, a w jej miejsce wejdzie gmina sąsiednia lub inny podmiot (wówczas oryginał zaświadczenia powinien być pozostawiony przy dokonywaniu zakupu preferencyjnego w gminie sąsiedniej lub u innego podmiotu).

37. Czy w przypadku nawiązania współpracy z innym podmiotem będącym pośredniczącym podmiotem węglowym, cena określona w projekcie ustawy na kwotę 2200 zł będzie ceną maksymalną? Jakie dodatkowe koszty będą spoczywały na tych innych podmiotach m.in. podatki, akcyza itp. Jeśli tak to

jakiego rzędu to są opłaty. Niniejsze informacje są niezbędne celem analizy ewentualnego zysku dla podmiotów podejmujących się tego zadania.

Tak, 2200 zł będzie ceną maksymalną brutto, a więc po uwzględnieniu wszelkich podatków i opłat. Co do zasady będzie to jedynie podatek VAT w wysokości 23%, gdyż zwolnieniu od akcyzy podlega sprzedaż węgla na rzecz finalnych nabywców węglowych będących gospodarstwami domowymi zużywającymi węgiel do celów opałowych.

38. Art. 12 ust. 2 projektu ustawy mówi o osobie w gospodarstwie domowym spełniającej warunki uprawniające do dodatku węglowego, która nie złożyła wniosku o wypłatę – wówczas wójt weryfikuje wniosek o zakup w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ciepła. Wójt dokonuje wpisu do CEEB? Czy CEEB zostanie do tego dostosowany?

Weryfikacja powinna dotyczyć kryteriów, które byłyby badane przy ustalaniu uprawnienia do dodatku węglowego. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Ustawa nie zakłada dokonywania zmian w CEEB.

39. Zgodnie z art. 12 ust. 3 zakup węgla dotyczy tylko mieszkańców gminy będących w rejestrze mieszkańców? Co z mieszkańcami nie zameldowanymi na terenie gminy, ale zamieszkującymi na stałe?

Powołany przepis wskazuje jedynie, jakie informacje powinny być brane pod uwagę przy weryfikacji. Uprawnienie przysługuje osobom fizycznym w gospodarstwach domowych, które spełniają warunki uprawniające do dodatku węglowego.

40. Jaka powinna być data rozpatrywania wniosku o zakup węgla przez wójta? W jaki sposób ma się kończyć procedura weryfikacji wniosku? Wydanie zaświadczenia, decyzji, postanowienia?

Wniosek powinien być rozpatrzony niezwłocznie.

Ustawa nie określa terminu na rozpatrzenie wniosku o zakup. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, zakłada się, że będą one rozpatrywane niezwłocznie. Ustawa nie przewiduje szczególnych regulacji w zakresie obowiązku wydania decyzji bądź postanowienia.

41. Czy będzie przygotowany wzór rejestru obsłużonych wniosków?

Nie. Nie przewiduje się ustalenia takiego wzoru.

42. Zgodnie z art. 5 ust. 5 gmina może prowadzić sprzedaż węgla za pośrednictwem innych podmiotów, w związku z tym czy możliwe jest zawieranie umów na sprzedaż węgla z kilkoma podmiotami?

Tak, ustawa dopuszcza zawarcie ww. umów z kilkoma podmiotami.

43. Zgodnie z art. 10 projektu ustawy, do wniosku dołączone będzie oświadczenie, czy i w jaki sposób Gmina będzie weryfikować prawdziwość tego oświadczenia?

Gmina nie ma obowiązku badania prawdziwości oświadczenia. Jednak w sytuacji, gdyby gmina posiadała informacje tym, że oświadczenie nie odpowiada prawdzie, powinna zawiadomić odpowiednie organy.

44. Zamierzamy podpisać umowę z przedsiębiorstwem prowadzący działalność związaną z dystrybucją węgla. Proszę zatem o informacje dotyczącą płatności końcowej przez odbiorcę węgla (2000 zł za 1 tonę), czy ma być dokonana w urzędzie czy też u tego przedsiębiorcy.

To zależy od gminy. Szczegółowe warunki rozliczeń powinny zostać określone w umowie między gminą a tym podmiotem.

45. Jeżeli gmina zgłosi się po zakup węgla i zleci sprzedaż podmiotowi trzeciemu, to kto będzie otrzymywać faktury zakupowe od podmiotu wprowadzającego do obrotu?

Gmina.

Faktura będzie wystawiana przez podmiot wprowadzający do obrotu na rzecz gminy, nie zaś jej podwykonawców.

46. Czy w preferencyjnej cenie 2000 zł brutto węgiel może być sprzedany odbiorcom innym niż gospodarstwa domowe, np. dla szkół i innych gminnych instytucji?

Nie.

Przepisy ustawy nie przewidują takiej możliwości.

47. Czy oprócz węgla na preferencyjnych warunkach, podmioty prywatne mogą kupować węgiel z PGE Paliwa po ich cenach np. 2.100 netto i czy wówczas stawka VAT wynosi 23% i czy musimy naliczać akcyzę oraz w jakiej wysokości?

Tak.

Podmioty nabywające węgiel na warunkach rynkowych mogą to wciąż robić na dotychczasowych zasadach (w tym dotyczących opodatkowania).

48. Jakie są zadania gminy, jeśli zleca sprzedaż węgla innemu podmiotowi (lokalnemu przedsiębiorcy)?

To gmina odpowiada za realizację całego procesu. Pozostałe podmioty działają jedynie jako jej podwykonawcy.

49. Kto powinien zawrzeć umowę z przedsiębiorstwem (podmiotem wprowadzającym do obrotu) na zakup węgla po preferencyjnych cenach? Gmina czy lokalny przedsiębiorca?

Gmina.

W przypadku gdy gmina zamieści na swoim BIP informację o zamiarze dokonania zakupu węgla, będzie ona również stroną ww. umowy.

50. Kto otrzyma dofinansowanie na zakup preferencyjny? Gmina czy lokalny przedsiębiorca?

Nie ma mowy o „dofinansowaniu”, tylko o rekompensatach.

Ustawa nie przewiduje dofinansowania na zakup preferencyjny dla gminy lub lokalnego przedsiębiorcy. Różnica między określoną w umowie z podmiotem wprowadzającym do obrotu ceną zakupu paliwa stałego przez gminę (1 500 zł brutto za tonę), a ceną sprzedaży tego paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego (2 000 zł brutto za tonę) stanowi dochód gminy. Rekompensata przysługuje zaś podmiotom wprowadzającym do obrotu (w przypadku sprzedaży poniżej kosztów).

51. Kto będzie zobowiązany do dokonania rozliczeń z US z tyt. podatku VAT należnego ze sprzedaży węgla? Gmina czy lokalny przedsiębiorca?

W przypadku gdy gmina zamieści na swoim BIP informację o zamiarze dokonania zakupu węgla, będzie ona stroną umów sprzedaży węgla na rzecz mieszkańców (mimo zaangażowania podwykonawców, np. lokalnych przedsiębiorców). Oznacza to, że gmina będzie zobowiązana do rozliczenia podatku VAT należnego z tytułu sprzedaży węgla. Lokalny przedsiębiorca będzie zaś musiał rozliczyć VAT w swoim zakresie, np. w odniesieniu do wynagrodzenia otrzymanego od gminy za wykonaną usługę związaną z czynnościami wykonywanymi na rzecz gminy.

52. Czy spółki podpiszą umowę na odroczony termin płatności, aby gminy mogły zapłacić za węgiel po sprzedaży?

Tak. Termin płatności jest odroczony z mocy prawa.

Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy, termin dokonania przez gminę płatności z tytułu realizacji umowy z podmiotem wprowadzającym do obrotu wynosi 60 dni liczonych od dnia wydania paliwa stałego na rzecz gminy.

53. Jakie obowiązki jednostek samorządu terytorialnego wynikają z ustawy o finansach publicznych (ufp), w związku z koniecznością zapewnienia w jej budżecie finansowania zadań określonych ustawą zakupie preferencyjnym paliwa stałego przez gospodarstwa domowe?

Gmina, która zamierza dokonać zakupu paliwa stałego, będzie zawierać umowę z podmiotem wprowadzającym węgiel do obrotu, z której wynikać będzie konieczność zapłaty za węgiel. Taka umowa stanowi zaciągnięcie przez gminę zobowiązania, które powinno mieć pokrycie w planowanych wydatkach budżetu gminy.

Zatem – przed zawarciem umowy – powinny być wprowadzone stosowne zmiany w uchwale budżetowej gminy, tj. w planie dochodów (planowane wpływy ze sprzedaży węgla) i planie wydatków (koszty zakupu węgla). Wskazują na to, m.in. poniższe regulacje ustawy o finansach publicznych:

- jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków (art. 46 ust. 1 ufp);
- wydatki publiczne (tu: na zakup węgla) mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego (art. 44 ust. 2 pkt 2 ufp).

54. Jeśli gmina do sprzedaży węgla mieszkańcom wykorzystuje podwykonawców, to czy mogą oni wystawiać w imieniu gminy faktury na rzecz nabywców?

Tak.

W przypadku gdy gmina upoważni podwykonawcę do dokonywania w jej imieniu czynności wynikających z ustawy, w tym również do wystawiania faktur, podmiot ten będzie mógł na podstawie art. 106d ust. 2 ustawy o VAT wystawiać w imieniu gminy faktury na rzecz nabywców.